

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Program Rozwojowy
Politechniki Warszawskiej

EFES
Europejski Fundusz Społeczny

Zadania realizowane przez Wydział Elektryczny PW

I) Laboratorium „Komputerowe Systemy Wbudowane”

Laboratorium „Komputery wbudowane” oparte jest o niniejszy skrypt laboratoryjny i podręcznik do przedmiotu „Komputerowe systemy wbudowane”, zawierający treści ogólne i związane bezpośrednio z wykładem. Skrypt i omawiane w nim ćwiczenia nawiązują bezpośrednio do aktualnego stanu bazy sprzętowo/programowej laboratorium która obejmuje: Oprogramowanie: środowisko Visual Studio 2005, dostępne na kilkunastu stacjach roboczych, lokalnie z sieci Instytutu i odległe (przez serwer tunelujący) z Internetu dla uprawnionych użytkowników.

Sprzęt wykorzystany w laboratorium składa się z środowisk uruchomieniowych oraz urządzeń pomocniczych. Środowiska uruchomieniowe dla: ATmega128, 7188EXD, Adam4000, Viper/Linux Lite, Adam6501, Viper/Windows CE 5.0, PCM-3370. Urządzenia pomocnicze to: moduł GPS, Moduł GSM, oscyloskop, generator

W/w środowiska uruchomieniowe stanowią bazę dla siedmiu ćwiczeń sprzętowych szczegółowo opisanych poniżej. Ćwiczenia uporządkowane są wg rosnącej mocy komputerów w nich używanych od mikrokontrolera bez systemu operacyjnego (2), poprzez DOS i Linux (3,4), do komputerów przemysłowych z systemem Windows CE (4-8). Laboratorium zorientowane jest na elastyczny blok 15-30h zajęć odbywanych w trybie: zajęcia wprowadzające (ćw. 1) + siedem 2h zajęć zasadniczych (ćw. 2-8), uzupełnianych ewentualnym indywidualnym 15h projektem. Zajęcia wprowadzające wykonywane są równolegle przez całą grupę i mają na celu zapoznanie studenta z wykorzystaniem środowiska Visual Studio przy realizacji zadań dostępu i kontroli sprzętu używanego w dalszej części laboratorium, oraz emulatorów maszyn z systemem Windows CE. Tym samym zasadnicze, późniejsze ćwiczenia wykonywane w laboratorium są realizowane sprawniej i szybciej. Z uwagi na koszty każde z zasadniczych ćwiczeń (2-8) jest udostępniane wyłącznie jako pojedyncze stanowisko, a zespół laboratoryjny „przechodzi” podczas semestru przez wszystkie ćwiczenia w trybie karuzelowym. W przypadku lab. 30 godzinowego ostatnie 15h zajęć prowadzone jest w formie indywidualnych projektów.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

PROGRAM ROZWOJOWY
POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

II) Opis ćwiczeń laboratoryjnych

1) Ćwiczenie wprowadzające

Ćwiczenie wprowadzające realizowane w środowisku standardowego komputera PC wyposażonego w łącze sieciowe dające dostęp do kontrolerów wbudowanych z zainstalowanym systemem Windows CE, na których bazuje laboratorium. Ćwiczenie to realizowane jest równoległe przez całą grupę i obejmuje:

- Poznanie środowiska emulacji komputerów obiektowych z systemem Windows CE i ich integracji z Visual Studio.
- Poznanie środowiska realnych komputerów obiektowych z systemem Windows CE dostępnych w laboratorium i ich integracji z Visual Studio.

Ćwiczenie ma na celu poznanie możliwości wykorzystania emulatorów, wirtualnych portów COM i symulatorów urządzeń sprzętowych do przygotowywania aplikacji dla komputera wbudowanego z systemem Windows CE. Praca w takim symulowanym środowisku jest wygodna i bezpieczna, pozwalając w znacznym stopniu przetestować aplikację przed jej uruchomieniem na realnym sprzęcie. Jej zaletą jest to, że może być realizowana w warunkach pozalaboratoryjnych bez potrzeby korzystania z realnych urządzeń. Celem pierwszej części ćwiczenia jest nabycie umiejętności komponowania w/w symulowanego sprzętu w środowisko programowania C# Visual Studio 2005.

Druga część ćwiczenia zorientowana jest na sprzęt. Prezentowane są możliwości jego programowania w różnych wariantowych konfiguracjach, w szczególności w warunkach dostępu zdalnego poprzez sieć. Demonstrowane są możliwości różnych rozwiązań dostępu zdalnego oraz metody wpinania zdalnie dostępnego komputera obiektowego w środowisko Visual Studio.

2) Realizacja aplikacji wbudowanej bez wsparcia s.o. (aplikacja mikroprocesorowa)

Ćwiczenie bazuje pracy dyplomowej dotyczącej rozwiązania kontrolera łącznika tyrystorowego programowanego lokalnie (klawiatura/wyświetlacz LCD), bądź zdalnie poprzez łącze RS232 z komputera PC. Zadaniem kontrolera jest wytworzenie synchronizowanych sygnałem sieciowym impulsów zezwalających na wyzwolenie tyrystora, co wymaga wykorzystania przetwornika A/C i układów czasowych (timerów) wbudowanych w procesor ATmega128 wykorzystany w projekcie. Celem ćwiczenia jest nabycie umiejętności wykorzystania zastanego oprogramowania źródłowego do tworzenia własnych aplikacji. W ramach przygotowania do ćwiczenia zespół zapoznaje się z wykorzystywanymi interfejsami i ich obsługą, oraz oprogramowaniem projektu dyplomowego na tyle dokładnie by móc modyfikować oprogramowanie i wykorzystywać

jego fragmenty do własnych celów. Zadanie laboratoryjne dotyczy realizacji „od podstaw” oprogramowania wbudowanego w kontroler bez wsparcia bibliotecznego i systemowego. Namiastkę bibliotek stanowi udostępniony kod programu źródłowego. Jako środowisko uruchomieniowe wykorzystywane jest darmowe WinAVR wspierane oprogramowaniem narzędziowym do obsługi programatora szeregowego ISP VE-ASP-1404. Celem wstępnej części ćwiczenia jest przygotowanie Zespołu do samodzielnej pracy ze sprzętem, który nie podlega modyfikacjom hardwarowym i stanowi specyficzny „starter kit” do uruchamiania aplikacji laboratoryjnych.

Zasadnicza część ćwiczenia dotyczy samodzielnej realizacji znacząco uproszczonej wersji oprogramowania dyplomowego, którego zadaniem jest zrealizowanie konkretnej „wbudowanej” usługi, jak np. odczyt i reakcja na nowe komendy użytkownika, sygnalizacja stanu pracy oprogramowania detekcji zera napięcia sieciowego i jego modyfikacje, uruchomienie przetwarzania A/A z przetwornikiem A/C w torze wejściowym i wyjściem PWM w torze wyjściowym. Po przetestowaniu poprawności realizowanego projektu przywracany jest pierwotny stan komputera wbudowanego (aplikacja dyplomowa)

3) Programowanie i wykorzystanie modułu 7188EXD

Ćwiczenie dotyczy programowania komputera wbudowanego 7188EX, którego cechą szczególną jest posiadanie mini systemu operacyjnego i bogatego wsparcia procedurami bibliotecznymi, nastawionymi na obsługę interfejsów sieciowych (TCP/IP, HTTP) i komunikacyjnych (COM). W ramach przygotowania do ćwiczenia studenci poznają kontroler 7188EX, jego system operacyjny, środowisko uruchomieniowe (Mini-OS7 utility), dokumentację bibliotek i przykładowe oprogramowanie. Uruchamiane i testowane jest oprogramowanie wirtualizacji portów COM, oraz przeładowywany system operacyjny. Wstępna część ćwiczenia przygotowuje Zespół do samodzielnej pracy z modułem i zaznajamia z załączonymi bibliotekami i sposobem ich wykorzystania we własnym projekcie. Zasadnicze zadanie realizowane w ramach laboratorium dotyczy realizacji przekładki ruchu sieć - łącze szeregowo przy wykorzystaniu funkcji bibliotecznych. Kolejno, w końcowej części ćwiczenia, uruchamiany jest mini serwer wystawiający stronę WWW z wynikami pomiarów realizowanych przez moduł. Celem ćwiczenia jest pokazanie obszarów potencjalnych zastosowań i możliwości jednego z najprostszymi komercyjnymi komputerów wbudowanych do obsługi zadań związanych z transmisjami sieciowymi.

4) Programowanie i wykorzystanie modułu ADAM 4500

W ćwiczeniu wykorzystywany jest kontroler ADAM 4500 z systemem operacyjnym DOS, do realizacji aplikacji korzystającej z modułów kontrolno-pomiarowych ADAM4xxx i terminala GSM/GPRS. We wstępnej fazie ćwiczenia zespół zapoznaje się z narzędziami programowymi umożliwiającymi diagnozowanie pracy modułów pomiarowych z poziomu

PC, oraz metodami programowania i uruchamiania własnej aplikacji w korzystającej z modułów uruchamianej na autonomicznie działającym kontrolerze ADAM4500. Studenci wykorzystując środowisko Turbo C 2.0 i środowisko Borland C++ v 3.0 realizują prostą aplikację zbierającą dane z obiektu poprzez magistralę RS-485 (napięcie, temperatura, częstotliwość). Programowanie w dwóch środowiskach różni się możliwością wykorzystania funkcji bibliotecznych, dostępnych wyłącznie w Turbo C. Wykorzystując wsparcie systemu operacyjnego realizują aplikację zapisującą dane do pliku i uruchamiają pracę portu komunikacyjnego w trybie przerwań która pozwoli zapisany plik odesłać na zewnątrz przez łącze RS-232. Celem ćwiczenia jest poznanie specyfiki programowania autonomicznego stanowiska pomiarowego z lokalną adresowalną magistralą komunikacyjną i możliwościami wsparcia tworzenia aplikacji przez najprostszy z systemów operacyjnych – DOS. Oprogramowanie korzysta ze wsparcia systemowego i bibliotecznego do obsługi łącz RS, uzupełnionego wprowadzeniem przerwań co daje namiastkę pracy wielozadaniowej. W końcowej fazie ćwiczenia opracowane i przetestowane oprogramowanie jest ładowane do pamięci flash kontrolera, tworząc autonomicznie działającą aplikację wbudowaną. Po sprawdzeniu poprawności jej realizacji przywracana jest pierwotna funkcjonalność kontrolera (system uruchomieniowy).

5) Viper Linux Lite oprogramowanie sieciowe

Celem ćwiczenia jest zademonstrowanie możliwości komputera PC104 z wbudowanym systemem Linux Lite jako przekładki portu RS na ruch sieciowy (gniazdka) TCP/IP. Ćwiczenie polega na przygotowaniu, napisaniu i uruchomieniu odpowiedniego oprogramowania w języku C++ które, umożliwi zdalne wysłanie i odebranie danych przez port RS dzięki protokołowi TCP/IP (dla odpowiedniego socket'a). Studenci zapoznają się z metodyką programowania aplikacji Linux wynoszonej ze środowiska komputera deweloperskiego PC (Linux/Qt) do komputera obiektowego Viper. Studenci pracować będą równolegle na komputerze PC104 jak i na komputerze stacjonarnym z wersją Linuksa-przystosowanym kompilatorem. Kompilator umożliwiać będzie pisanie aplikacji na mini komputer PC104. Skompilowane programy będą dostarczane na platformę PC104 i tam uruchamiane.

6) Viper/Windows CE 5.0: oprogramowanie pomiarowo-sterujące z wykorzystaniem GUI

Celem ćwiczenia będzie zademonstrowanie możliwości komputera PC104 z wbudowanym systemem Windows CE 5.0. Dodatkowo studenci tworzyć będą oprogramowanie pomiarowo-sterujące (Visual Studio 2005 .NET) w którym wykorzystywać będą komponenty graficzne (przyciski, pola wyboru, pola edycji, itp). Podstawowe umiejętności zdobyte przez studenta w trakcie tego ćwiczenia to: obsługa i wykorzystanie portów RS, wykorzystanie komponentów graficznych do budowy czytelnej

i funkcjonalnej aplikacji, umiejętność operowania na grafice 2d (mapy). Dodatkową umiejętnością będzie dynamiczna zmiana mapy (usługa Google Maps API). Praktyczne wykorzystanie to napisanie aplikacji komunikującej się z urządzeniami GPS (odbiór aktualnej pozycji), GSM (wysłanie odebranie sms'a), dodatkowo może to być wyrysowanie aktualnej pozycji GPS na mapie.

7) Programowanie platform mobilnych PocketPC

Celem ćwiczenia jest zademonstrowanie możliwości platform przenośnych na przykładzie urządzenia PocketPC. Oprócz zaznajomienia się ze sprzętem ważnym elementem ćwiczenia jest zapoznanie się z programowaniem graficznym na urządzenia z systemem Windows Mobile. Studenci otrzymują przykładowe programy graficzne a następnie modyfikują je zgodnie z instrukcjami prowadzącego. Dodatkowym elementem ćwiczenia będzie napisanie prostej gry na PocketPC. (WindowsMobile 6.1). Studenci podczas wykonywania ćwiczenia zapoznają się z metodami programowania bardziej zaawansowanej grafiki (3d) i operowania na niej za pośrednictwem dotykowego ekranu LCD. Będzie to rozwinięcie ćwiczenia numer 6.

